

MALTA

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
GEOFFREY VALENZIA**

Seduta ta' l-4 ta' Frar, 2004

Citazzjoni Numru. 1433/2000/1

Patchery Shipping Limited

Vs

**Nader Bassily f'ismu proprju u ghan-nom u in
rapprezentanza tas-socjeta' Power Centre Ltd.**

Il-Qorti.

Preliminari

Rat **I-att tac-citazzjoni** li permezz taghha gie premiss illi f'April tas-sena 2000, is-socjeta' attrici kienet inkarigat lill-konvenut pro et noe, sabiex iwettaq xoghlijiet ta' riparazzjoni fuq opera tal-bahar tal-marka Cobalt Cruiser 28, di proprjeta' taghha, liema dghajsa kienet tinsab mizmuma gewwa l-A & J Baldacchino Boat Yard Manoel Island, Gzira;

Premess illi s-socjeta' attrici avanzat favur il-konvenut pro et noe l-ammont ta' mija u tmenin lira Maltin (Lm180.00) rapprezentanti d-depożitu akkont tal-prezz totali mitlub ghax-xoghlijiet inkarigati mill-istess konvenut pro et noe, skond kif jidher mill-*invoice* relattiva, li kopja taghha qed tigi annessa u esebita u mmarkata bhala Dok. A ;

Premess illi l-konvenut naqas milli jwettaq ix-xoghlijiet ta' riparazzjoni kollha skond l-inkarigu lilu moghti mis-socjeta' attrici;

Premess illi x-xoghlijiet li gew effettivament ezegwiti mill-konvenut pro et noe abbazi ta' tali ftehim u inkarigu, gew ezegwiti hazin u mhux skond l-arti u s-sengha;

Premess illi ghalhekk is-socjeta' attrici hallset ammonti zejda u mhux dovuti;

Premess illi inoltre, fil-kors ta' l-ezekuzzjoni ta' tali xoghlijiet da parti tal-konvenut pro et noe, u waqt illi l-opera tal-bahar relattiva kienet tinsab fil-pussess u kontroll effettiv ta' l-istess konvenut pro et noe, f'xi zmien bejn il-21 u l-24 ta' April, 2000, gew nieqsa numru ta' accessorji u apparat mill-imsemmija opra tal-bahar, skond kif jidher mir-rapport relattiv, li kopja tieghu hi hawn annessa u esebita u mmarkata bhala Dok. B, u dan bhala konsegwenza diretta tan-negligenza grossolana da parti tal-konvenut pro et noe;

Premess illi nonostante li gie interpellat sabiex jaghmel tajjeb ghad-danni kollha konsegwenzjali sofferti mis-socjeta' attrici, il-konvenut pro et noe baqa' in adempjenti;

Ghaldaqstant is-socjeta' attrici talbet lil din il-Qorti, prevja kull dikjarazzjoni necessarja u opportuna:

1. Tiddikjara illi l-konvenut pro et noe naqas milli jadempixxi l-obbligi kuntrattwali tieghu skond il-ftehim bejn il-partijiet, billi ma effettwax ix-xoghlijiet kollha necessarji u wkoll ghamel xoghol hazin u mhux skond l-arti u s-sengha

Kopja Informali ta' Sentenza

fuq l-opra tal-bahar tal-marka Cobalt Cabin Cruiser 28, di proprjeta' tas-socjeta' attrici, kif fuq premiss;

2. Tikkundanna lill-konvenut pro et noe sabiex jirrimborsa l-ammonti kollha lilu mhallsa mis-socjeta' attrici in konnessjoni ma' l-inkarigu lilu moghti;

3. Tiddikjara inoltre lill-konvenut pro et noe responsabbli ghall-agir illi wassal ghas-serq ta' diversi parts u accessorji minn fuq l-opra tal-bahar tal-marka Cobalt Cabin Cruiser 28, di proprjeta' tas-socjeta' attrici, kif fuq premiss;

4. Tiddikjara lill-konvenut pro et noe unikament responsabbli ghad-danni kollha sofferti mis-socjeta' attrici bhala rizultat ta' l-inadempjenza kuntrattwali u l-agir grossolanament kolpuz ta' l-istess konvenut pro et noe;

5. Tillikwida d-danni hekk sofferti mis-socjeta' attrici, okkorrendo bl-opera ta' periti nominandi;

6. Tikkundanna lill-konvenut pro et noe ihallas lis-socjeta' attrici tali danni hekk likwidati.

Bl-ispejjez, inkluz dawk tal-Mandati Kawtelatorji li qed jigu pprezentanti kontestwalment ma' dan l-att u interessi legali.

Rat id-dikjarazzjoni tas-socjeta' attrici a fol. 3 tal-process;

Rat **in-nota ta' l-eccezzjonijiet** ta' Nader Bassily pro et noe a fol. 13 tal-process fejn eccepixxa:

1. Illi t-talbiet kollha attrici, in kwantu diretti kontra l-konvenut Nader Bassily personalment, huma kollha insostenibbli, peress illi s-socjeta' attrici qatt ma kkuntrattat mal-konvenut Nader Bassily personalment.

2. Illi, minghajr pregudizzju ghall-ewwel eccezzjoni, it-tieni u r-raba domanda ma kienux mehtiega, billi kellhom jigu nkorporati fl-ewwel u t-tielet domanda.

3. Illi minghajr pregudizzju ghall-eccezzjonijiet precedenti, mhux minnu li l-eccipjent jew xi hadd minnhom, naqsu milli jwettqu x-xoghlijiet ta' riparazzjoni skond il-kuntratt bejn il-partijiet, u anqas li ezegwew ix-xoghol hazin jew ircevev xi ammonti zejda, izda ghall-kuntrarju, ix-xoghol li lahaq sar kien skond is-sengha u kienet is-socjeta' attrici li waqfet lis-socjeta' eccipjenti mill-inkarigu, li konsegwentement sofriet danni minhabba t-terminazzjoni prematura u ingustifikata tal-kuntratt da parti tas-socjeta' attrici, ghal liema danni minn issa qed issir riserva, ghal kull fini effett tal-ligi.

4. Illi, minghajr pregudizzju ghall-eccezzjonijiet precedenti, l-opra tal-bahar imsemmija fic-citazzjoni, qatt ma kienet fil-pussess jew kontroll effettiv tal-eccipjenti, kif tippretendi s-socjeta' attrici, u kwindi l-eccipjenti m'ghandhom ebda responsabilita ghas-serq allegat mis-socjeta' attrici, u anqas ghal kull dannu konsegwenzjali.

5. Illi minghajr pregudizzju ghall-eccezzjonijiet precedenti, l-eccipjenti jichdu li qatt kien hemm xi forma ta' negligenza da parti ta' xi hadd minnhom, waqt l-esekuzzjoni tax-xoghol taghhom, liema xoghol huma esegwew bl-akbar attenzjoni, skond is-sengha w l-arti, u fil-limiti tal-possibbli hadu kura ta' kollox sa fejn huma kienu responsabbli ghal dan. Kwindi m'ghandhomx jirrispondu ghal ebda danni reklamati mis-socjeta' attrici fir-rigward ta' l-allegat serq, u kwalunkwe danni ohra li johorgu mill-imsemmi kuntratt.

Salvi eccezzjonijiet ohra.

Rat l-atti kollha tal-kawza u d-dokumenti ezibiti;

Semghet ix-xhieda bil-gurament;

Rat in-noti tal-partijiet;

KONTESTAZZJONI

Kopja Informali ta' Sentenza

L-atturi qed jitolbu li l-konvenuti jirritornaw l-ammonti kollha mhallsa lilhom in konnessjoni ma l-inkarigu li tawhom biex isir xoghol ta' riparazzjoni fuq il-lanca ta' l-atturi u jhallsu wkoll id-danni konsegwenzjali minnhom sofferti. Huma qed jallegaw li l-konvenuti naqsu li jwettqu x-xogholijiet ta' riparazzjoni kollha inkarigati u li x-xogholijiet li gew esegwiti mill-konvenuti ma kienux skond l-arti u s-sengha. Inoltre fil-kors ta' l-esekuzzjoni ta' dawn ix-xogholijiet, waqt li l-lanca kienet fil-pussess tal-konvenuti nsterqu numru ta' accessorji u apparat mill-imsemmija lanca u dana bhala konsegwenza ta' negligenza grossolana tal-konvenuti.

Il-konvenut qed jeccepixxi li:

- personalment huwa mhux responsabbli;
- li x-xoghol li lahaq sar kien skond is-sengha u kienet is-socjeta' attrici li waqfet lis-socjeta' konvenuta mill-inkarigu;
- li l-lanca qatt ma kienet fil-pussess jew kontroll effettiv tal-konvenuti, u ghalhekk huma m'ghandhom ebda responsabilita' ghas-serq allegat mis-socjeta' attrici, u anqas ghad-danni konsegwenzjali.

FATTI

Fil-kaz in ezami jirrizulta li l-konvenuti kienu gew imqabba mill-atturi biex jaghmlu xoghol li jsir stagonalment fuq boats. Il-konvenut Nader Bassily kien zarma xi *parts* mill-makna ta' dina l-lanca u hallihom zarmati fl-art vicin l-istess lanca u meta mar biex ikompli x-xoghol sab li dawn insterqu. Il-lanca ta' l-atturi kienet mizmuma gewwa l-yard ta' Baldacchino, f'Manoel Island.

Pussess u kontroll effettiv tal-lanca

Il-konvenut qed jissottometti, u ghamel enfazi kbira fin-nota tieghu, li hu ma kellu ebda responsabilita' ghal *parts* ghax dawn la kienu hwejjgu, la kienu fl-istabiliment tieghu, u lanqas hadhom in konsenja.

Mill-provi prodotti jirrizulta li l-lanca kienet ghand Baldacchino Boatyard ghax-xitwa, u l-konvenuti kienu gew imqabbda mill-atturi biex jaghmlu xi xoghol fuqha. Ghalhekk l-atturi kienu infurmaw lill Baldacchino li l-konvenut kellu jmur jahdem fuq il-lanca. It-Tnejn, il-konvenut mar u jidher li wara li nghata c-cwieviet minn Baldacchino hu beda jahdem fuqha. Il-konvenut jghid li hu hadem it-Tnejn u l-Gimgha kellu jkompli fuqha. Izda meta fetah z-Z drives sab li kien hemm xoghol aktar x'jsir minn semplici *service* kif kien intalab li jaghmel u ghalhekk ried ikellem lil Farrugia, li kien jiehu hsieb il-boat, biex jghidlu x'sab, qabel ma jkompli.

Jigifieri li ghalkemm il-lanca kienet qed tinzamm il-boatyard kien hemm perjodu meta l-lanca giet f'idejn u fil-kontroll shih u effettiv tal-konvenut u dana meta beda jahdem fuqha u zarma l-parts. Ghalhekk f'dak il-perjodu, meta hu kien qed jahdem fuq il-lanca, ir-responsabilita' ghal lanca ghaddiet f'idejh u mhux aktar fuq Baldacchino jew l-atturi.

Ghalhekk l-eccezzjoni f'dan is-sens ma tistax tintlaqa'.

Xoghol tajjeb u li kienu l-atturi li waqqfu lill-konvenuti.

Il-konvenut noe qed jeccepixxi li huma ma naqsux milli jwettqu x-xoghlijiet ta' riparazzjoni skond il-kuntratt bejn il-partijiet, u lanqas li ezegwew ix-xoghol hazin jew ircevw xi ammonti zejda, izda ghall-kuntrarju, ix-xoghol li lahaq sar kien skond is-sengha u kienet is-socjeta' attrici li waqfet lis-socjeta' eccipjenti mill-inkarigu.

Il-konvenut xehed li meta qala z-Z drives sab li kien hemm bzonn ta' aktar xoghol u spare parts u mhux semplicement *service*. Ghalhekk cempell lill John Farrugia biex jghidlu dwar dak li kellu jaghmel izda ma sabux. Iddecieda ghalhekk li jlesti li jista' imbaghad jiehu z-Z drives l-workshop tieghu sakemm jikkuntattja lill Farrugia. Sadanittant gie sid il-lanca u hu pprova jispjegal u x'kien

hemm bzonn isir. Peress illi hu ma jifhimx bil-Taljan u s-sid ma jifhimx bl-Ingiliz dan beda jaghmillu sinjali b'rasu u b'idu u tah x'jifhem li ser icempel lill Farrugia sabiex ikunu jistghu jiftehemu. Hu mar l-ufficcju tal-*boatyard* izda rega gie lura u qal lis-sid li ma qabadx ma Farrugia. Hu qal lis-sid li ser jiehu z-*Z drives* il-*workshop* izda dan qallu biex jitlaq kollox fejn kien u ma jmiss xejn sakemm jitekellmu ma Farrugia. Fil-presenza tieghu hu pogga z-*Z drives* taht il-lanca sabiex ma jhallihomx fin-nofs, gabar l-ghodda tieghu, sellimlu u telaq l-hemm. Meta telaq minn hdejn il-*boat* is-sid kien ghadu hemm hdejh, u ma qallu xejn aktar dwar il-parts. Il-konvenut isostni li kienet responsabilita' tas-sid li jiehu hsieb il-*boat* u z-*Z drives* wara li qallu biex jieqaf. Dan kien ordnal u biex jaghmel hekk b'sinjali bl-idejn u ffit kliem.

Confalonieri ma qabilx ma dina l-versjoni. Hu xehed li l-Gimgha kien sab li Bassily il-*boatyard* u kien qed izarma z-*Z Drives* tal-lanca u kien hemm ukoll *parts* ohrajn fl-art madwar il-lanca. Hu pprova jikkomunika ma Bassily izda ma tantx setghu jifhmu lil xulxin. Ghalhekk telaq u kkuntattja lil John Farrugia u qallu biex jinzel fuq il-post biex ikellem lil Bassily dwar xi xoghol jew *parts* li kienet tinhtieg il-lanca.

It-Tlieta hu gie imsejjah biex imur il-*boatyard* wara li infurmawh li kienu naqsu xi affarijiet mill-*boat*. Fuq il-post Bassily spjegalu li meta mar biex ikompli x-xoghol fuq il-lanca nhar it-Tlieta, sab illi l-mutur u xi *parts* ohra tal-*boat*, kienu neqsin. Izda meta Confalonieri staqsih ghalfejn kien halla *parts* zarmati mitluqin fl-art minghajr sorveljanza, hu ma tah ebda spjegazzjoni.(fol 37).

John Farrugia xehed li meta kien qabbad lill-konvenuti biex jaghmlu x-xoghol hu kien infurma lil Confalonieri li seta' jkun hemm xi problema bil-lingwa billi Bassily ma kienx jaf bit-Taljan. Il-Gimgha kien cempillu Confalonieri u qallu biex imur jittawwal ffit ix-xoghol li kien qed isir fuq il-lanca. Confalonieri kien mar Manoel Island u billi ma setghax jifhem dak li qallu Bassily, hu riedu jikkuntattja lil Bassily biex ikellmu dwar xi xoghol iehor li kienet tirrikjedi l-lanca. L-ghada s-Sibt mar Manoel Island izda ma kien

hemm hadd mill- Power Centre jahdem fuq il-lanca dak il-hin. Innota pero' li ghalkemm il-mekkanik kien diga zarma z-Z drives tal-lanca, dawn kien hallihom fl-art ghall-apert. Ipprova jikkuntattja lill-Power Centre dwar dan dakinnhar, pero' ma rnextilux jaqbad lil Bassily. It-Tnejn l-ewwel xoghol fil-ghodu mar ghand Power Centre ghal xit 8.00 a.m u qalilhom x'kien gara. Ftit wara wasal Bassily u hu qallu biex imur jigbor il-parts u jqeghdom f'post safe. Bassily qallu li dak il-hin stess kien sejjer il-boatyard biex ikompli bix-xoghol fuq il-lanca izda ma kienx mar. X' id-9.30 jew 10.00 a.m. mar il-boatyard u sab li z-Z drives ma kienux fejn kien rahom l-ahhar. Hu telaq minn hemm ghax haseb li kien hadom Bassily. L-ghada t-Tlieta, Bassily cempillu x' is-2.00pm. u staqsih jekk kienx miss iz-Z drives ghax meta mar il-boatyard ma sabhomx. Farrugia qallu li ma kien miss xejn.

Tikkunsidra

Illi mill-provi prodotti jirrizulta li Confalonieri u Bassily mhux qed jaqblu fuq kif graw il-fatti l-Gimgha meta ltaqghu l-boatyard. Confalonieri jghid li hu halla lill Bassily fejn il-boat u telaq, mentri Bassily qed jghid li Confalonieri kien qallu biex ihalli kollox fuq il-post u ghalhekk telaq u halla lill Confalonieri warajh fil-boatyard.

Sar konfront fil-Qorti bejn il-partijiet u wara li l-Qorti regghet semghethom jixhdu tasal ghall konkluzzjoni li fil-fatt li gara kien li Bassily kien indika bis-sinjali lil Confalonieri li kien hemm aktar spejjez fil-makna. Bassily mar icempel lil Farrugia pero' hu u Confalonieri ma rnextilhom jaqbduh. Bassily jghid li hu kien qal lil Confalonieri li kien ser ihalli z-Z drives hemmhekk, ghabba l-ghodda tieghu fil-karozza u telaq. Confalonieri jghid li hu ma kienx rah lill-konvenut jghabbi l-ghodda tieghu fil-pick up tieghu ghax hu lanqas kien hemm dak il-hin. Hu kien hallih warajh fejn il-boat.

Jirrizulta li bejn il-partijiet dak in-nhar ma kienx hemm komunikazzjoni effettiva minhabba l-lingwa. Il-Qorti hi tal-fehma li fil-fatt Confalonieri ma kienx fehem li l-konvenut ried jiehu l-parts fil-workshop tieghu u dan ma

kien tah ebda ordni lil Bassily biex ihalli kollox warajh u jitlaq. Anzi jidher li meta Confalonieri telaq hu halla lill Bassily warajh bl-intiza li kellu jikkuntattja lil Farrugia biex jiftiehm u x'xoghol *extra* kellu jsir.

Imma anke kieku Confalonieri, ghal grazzja tal-argument, kien qal lil Bassily biex ma jkompliex, dana ma jfissirx li Bassily setgha jaqbad jiehu l-ghodda tieghu, jitlaq u jhalli kollox warajh mitluq ma' l-art. Haddiem diligenti anke jekk ma jkunx spicca mix-xoghol ghandu jiehu hsieb li jerga jqieghed l-affarijiet f'posthom u jara li dawn ikunu *safe* u mhux ihallihom esposti biex min irid jisraqhom. Bassily fic-cirkostanzi ta' dana l-kaz ma adoperax d-diligenza ta' missier tajjeb tal-familja. Hu kien beda x-xoghol u halla l-*parts* zarmati fl-art minghajr ma ha hsiebhom u minghajr sorveljanza.

Mentri r-responsabilita' ta' semplici depozitarju hija regolata mill-ligi bhala kaz ta' depozitu salarjat, fil-lokazzjoni d'opera l-lokatur ikun qieghed joffri l-kapacita' tieghu u jassumi impenn li jezegwixxi l-opra skond is-sengha, u huwa tenut ghal kull ma jsir mhux skond is-sengha; u jekk fl-esekuzzjoni ta' l-impenn assunt huwa juri imperizija, huwa jaqa' f'kolpa li tirrendih responsabbli ghad-danni li jidderivaw minn din l-imperizija. Vol 36C p 1 p 320

Ghalhekk lanqas dina l-eccezzjonji ma tista' tintlaqa.

Relazzjoni guridika

Il-konvenut noe qed jeccepixxi li nkwantu d-domandi huma diretti kontra tieghu personalment dawn huma nsostenibbli billi s-socjeta' attrici qatt ma kkuntrattat mieghu personali izda mal-kumpanija.

Illi dana huwa minnu izda dina r-rabta kuntrattwali ma teskludix id-danni naxxenti minn *culpa* jew dolus. Is-serq taz-Z *drives* u l-accessorji kien dovut ghal agir negligenti da parti tal-konvenut Bassily. Huwa tramite l-persuna li

ghandha r-responsabilita' biex tagixxi ghan-nom tal-kumpanija li l-kumpanija tigi kkundannata.

DANNI

L-atturi qed jitolbu s-somma ta' Lm180 rapprezentanti depozitu akkont tal-prezz totali mitlub ghax-xogholijiet inkarigati. Dok A a fol. 6. Dan l-ammont hu dovut billi x-xoghol inkarigat ma sarx. Talbu ukoll Lm5.656.00 ghal *parts* u labour (ara fol. 28 sa 35). Dawn l-ammonti ma gewx kontestati. Ghalkemm kien hemm trattativi biex jintlaq arrangament fuq l-ispiza tal-*parts*, l-ftehim ma sehhx billi l-konvenut ma kienx accettat responsabilita'.

DECIZJONI

Ghal dawn il-motivi l-Qorti tiddeciedi billi tilqa' t-talbiet attrici u tiddikjara illi l-konvenut noe naqas milli jadempixxi l-obbligi kuntrattwali tieghu skond il-ftehim bejn il-partijiet;

Tikkundanna lill-konvenut noe sabiex jirrimborsa l-ammonti kollha lilu mhallsa mis-socjeta' attrici in konnessjoni ma' l-inkarigu lilu moghti;

Tiddikjara inoltre lill-konvenut noe responsabbli ghall-agir illi wassal ghas-serq ta' diversi *parts* u accessorji minn fuq l-opra tal-bahar tal-marka Cobalt Cabin Cruiser 28, di proprjeta' tas-socjeta' attrici;

Tiddikjara lill-konvenut noe responsabbli ghad-danni kollha sofferti mis-socjeta' attrici bhala rizultat ta' l-inadempjenza kuntrattwali u l-agir grossolanament kolpuz ta' l-istess konvenut noe;

Tillikwida d-danni hekk sofferti mis-socjeta' attrici fl-ammont ta' hamest elef tmien mija u sitta u tletin lira maltin (Lm5,836);

Tikkundanna lill-konvenut noe ihallas lis-socjeta' attrici tali danni hekk likwidati.

Kopja Informali ta' Sentenza

Bl-imghax mid-data tas-sentenza u bl-ispejjez kontra l-konvenut noe.

Il-konvenut proprio qed jigi liberat mill-osservanza tal-gudizzju spejjez ghal konvenuti l-ohra.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----